

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

2ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 24 Ιουνίου 2022 με την εξής σύνθεση: Αικατερίνη Ζερβού, Πρόεδρος, Χρήστος Σώκος, Εισηγητής και Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 22.11.2021 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ και ήδη ΕΑΔΗΣΥ 2175/23-11-2021 της ένωσης οικονομικών φορέων με την επωνυμία «...» – «...»», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της αναθέτουσας αρχής «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατέθεσε την από 02.12.2021 Παρέμβασή της

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «... – ...» και τον διακριτικό τίτλο «...», όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατέθεσε την από 02.12.2021 Παρέμβασή της.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «...» και το διακριτικό τίτλο «...» όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατέθεσε την από 02.12.2021 Παρέμβασή της

Με την ως άνω προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων ζητά την ακύρωση της από 11-11-2021 κοινοποιηθείσας υπ' αριθμ. πρωτ. 96120/11.11.2021 απόφασης της αναθέτουσας, καθ' ο μέρος έκρινε αποδεκτές τις προσφορές των οικονομικών φορέων 1. ..., 2. ..., 3. ..., 4. ..., 5. ..., 6. ..., και 7. ....

Η συζήτηση άρχισε αφού το Κλιμάκιο άκουσε τον Εισηγητή.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

Αριθμός Απόφασης: Σ 960/2022

1. Επειδή, για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει καταβληθεί το ηλεκτρονικό παράβολο με ηλεκτρονικό κωδικό ...ποσού €4.275,00, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147) και 5 του Π.Δ. 39/2017 (ΦΕΚ Α' 64).

2. Επειδή, με την με αριθμ. ... η Αναθέτουσα Αρχή προκήρυξε Ανοικτό Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό Άνω των Ορίων για την προμήθεια “Υπηρεσίες Καθαρισμού Κτιρίων (CPV: ...)” για τις ανάγκες Αποκεντρωμένων Δομών και της Κεντρικής Υπηρεσίας της ..., προϋπολογισμού 1.060.000,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής. Ως καταληκτική ημερομηνία παραλαβής των προσφορών ορίστηκε η 04.10.2021 και ώρα 18:00 μμ. Ο εν λόγω διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ....

3. Επειδή, στον διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορά η προσφεύγουσα και άπασες οι παρεμβαίνουσες. Στις 11.11.2021 οι συμμετέχοντες έλαβαν γνώση ηλεκτρονικά της Απόφασης υπ' αριθμ. πρωτ. 96120/11.11.2021, με την οποία εγκρίνονται το υπ' αριθμ. πρωτ. 94374/05.11.2021 Πρακτικό Αξιολόγησης των Δικαιολογητικών κατακύρωσης του Διαγωνισμού «Υπηρεσίες Καθαρισμού Κτιρίων (CPV: ...)», για τις ανάγκες των ...και της .....και η υπ' αριθμό πρωτ. 88995/19.10.2021 Απόφαση έγκρισης πρακτικών αξιολόγησης του Διαγωνισμού με την οποία εγκρίνονται τα από 08.10.2021 και 14.10.2021 πρακτικά αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών προσφορών και οικονομικών προσφορών των εταιρειών με την οποία αποφασίστηκε η αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας «...» και η ανάδειξή της ως προσωρινής αναδόχου του έργου, και γίνονται αποδεκτές οι προσφορές των υπολοίπων συμμετεχόντων εταιρειών.

4. Επειδή, κατά της ως άνω απόφασης, η οποία κοινοποιήθηκε ηλεκτρονικά στους προσφέροντες στις 11.11.2021 ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή, νόμιμα και εμπρόθεσμα στις 22.11.2021, με κατάθεση μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ από την προσφεύγουσα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου,

σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του ΠΔ 39/2017.

5. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή, κοινοποίησε στις 23.11.2021 την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, ο οποίος μπορεί να θίγεται από την αποδοχή της και απέστειλε στην ΑΕΠΠ τις με αριθμό πρωτοκόλλου 102754/03.12.2021 απόψεις της σχετικά με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, τις οποίες απόψεις κοινοποίησε στους συμμετέχοντες αυθημερόν.

6. Επειδή, εν γένει παραδεκτώς και εμπροθέσμως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 362 παρ. 1 και 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του Π.Δ.39/2017 παρεμβαίνουν άπασες οι παρεμβαίνουσες εταιρείες, καθόσον η υπό κρίση προσφυγή κοινοποιήθηκε από την αναθέτουσα αρχή στην παρεμβαίνουσα μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. στις 23.11.2021, οπότε και εκκινεί η σχετική 10ήμερη προθεσμία προς άσκηση παρέμβασης και οι εν λόγω παρέμβασεις ασκήθηκαν με κατάθεση μέσω της λειτουργικότητας «επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ εντός της προβλεπόμενης 10ήμερης προθεσμίας, οι παρεμβαίνουσες, δε, έχουν προφανές έννομο συμφέρον να παρέμβουν, αφού επιδιώκουν τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης με την οποία έχουν γίνει δεκτές οι προσφορές τους.

7. Επειδή, η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή απορρίφθηκε σιωπηρά από το κρίνον Κλιμάκιο της ΑΕΠΠ.

8. Επειδή, η ως άνω σιωπηρή απόρριψη της Α.Ε.Π.Π. και ήδη ΕΑΔΗΣΥ ακυρώθηκε με την υπ.αριθμ. ΑΑ60/2022 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας. Κατόπιν τούτου η υπόθεση αναπέμφθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ προκειμένου να ασκήσει εκ νέου την αρμοδιότητά της και να προβεί σε κρίση των αιτιάσεων της προδικαστικής προσφυγής.

9. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣΤΕ 3703/2010, 53/2011, ΕΣ VI Τμήμα Πράξεις 78/2007, 19/2005, 31/2003 κ.λπ.), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε

παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣΤΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993 κλπ), αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Επειδή, κατά την ερμηνεία των όρων κάθε Διακήρυξης ο ερμηνευτής του δικαίου πρέπει να αναζητεί το πραγματικό νόημα των ενσωματωμένων σε αυτή κανόνων με αφετηρία τη λεκτική, ήτοι γραμματική διατύπωσή τους (γραμματική ερμηνευτική μέθοδος).

10. Επειδή, η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της προσφοράς της εταιρείας «...» και ισχυρίζεται ότι αυτή πρέπει να απορριφθεί προβάλλοντας τους σχετικούς λόγους, πλην όμως η εξέταση αυτών παρέλκει ως αλυσιτελής διότι η ως άνω εταιρεία έχει ήδη αποκλεισθεί οριστικά μετά την έκδοση των υπ' αριθμ. 1885/2021 και 1884/2021 αποφάσεων ΑΕΠΠ, κατά των οποίων δεν άσκησε αίτηση ακυρώσεως η ως άνω εταιρεία, όπως έχει ήδη κρίνει το Διοικητικό Εφετείο Λάρισας με την υπ' αριθμ. ΑΑ66/2022 απόφασή του (σκέψη 6 αυτής).

11. Επειδή, η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της προσφοράς της εταιρείας «...», η οποία είναι έβδομη στον πίνακα κατάταξης και ισχυρίζεται ότι πρέπει να απορριφθεί, πλην όμως κατά το μέρος αυτό είναι απορριπτέα ως άνευ εννόμου συμφέροντος ασκούμενη διότι δεν επηρεάζονται τα συμφέροντα της προσφεύγουσας από την παραμονή του υποψηφίου αυτού στο διαγωνισμό, ενόψει και του ότι δεν έχει προσβάλει τη νομιμότητα της προσφοράς της με προδικαστική προσφυγή (βλ. υπ' αριθμ. ΑΑ66/2022 (σκέψη 10) απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας).

12. Επειδή, η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της προσφοράς της εταιρείας «...», η οποία είναι τελευταία στον πίνακα κατάταξης, πλην όμως κατά το μέρος αυτό είναι απορριπτέα ως άνευ εννόμου συμφέροντος ασκούμενη διότι δεν επηρεάζονται τα συμφέροντα της προσφεύγουσας από την παραμονή των υποψηφίων αυτών στο διαγωνισμό, ενόψει και του ότι δεν έχουν

προσβάλει τη νομιμότητα της προσφοράς της με προδικαστική προσφυγή (βλ. υπ' αριθμ. ΑΑ66/2022 (σκέψη 10) απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας).

13. Επειδή, εν συνεχεία η προσφεύγουσα με τον πρώτο λόγο στρέφεται κατά της προσφοράς των παρεμβαινουσών εταιρειών καθώς και της εταιρείας «...» και ισχυρίζεται ότι πρέπει να απορριφθούν διότι έχουν υπολογίσει το εργατικό κόστος σε ύψος κατώτερο του νομίμου καθότι δεν υπολόγισαν την αύξηση 2% στον βασικό μηνιαίο μισθό, που έχει οριστεί ότι θα ισχύει από 1-1-2022. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι έχουν υπολογίσει το εργατικό κόστος με βάση τον μηνιαίο μισθό των 650,00 ευρώ και ημερομίσθιο 29,04 ευρώ, δηλαδή χωρίς την αύξηση 2% που έχει εξαγγελθεί επισήμως ήδη από τον Ιούλιο 2021 ότι θα ισχύσει από 1-1-2022. Τούτο δε παρά το γεγονός ότι είναι σαφές ότι η σύμβαση αφορά το έτος 2022 και δεν δίνεται δικαίωμα τροποποίησης του τιμήματος.

14. Επειδή, ύστερα από την μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον ανωτέρω ισχυρισμό περί του εργατικού κόστους: Κατά πάγια νομολογία κρίσιμος χρόνος, από την άποψη του ισχύοντος νομοθετικού καθεστώτος, για τη διαμόρφωση της προσφοράς συμμετέχοντος σε διαγωνισμό, είναι ο χρόνος της διενέργειας του διαγωνισμού (ΕΑ ΣτΕ 74/2021, 17/2011, 89/2010, 1194/2009). Από την εν λόγω νομολογιακά διαμορφωθείσα γενική αρχή προκύπτει ότι τυχόν νομοθετικές ή κανονιστικές μεταβολές που εμφιλοχωρούν, ενώ ήδη εξελίσσονται διαδικασίες ανάθεσης, δεν επηρεάζουν τις διαδικασίες αυτές, εκτός και αν έχουν, ρητώς, αναδρομική ισχύ. Σύμφωνα δε με την αρχή της νομιμότητας, που διέπει το σύνολο της διοικητικής δράσης, κάθε διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και αν ελλείπει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους οικονομικούς φορείς να τηρούν, κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους, τις κείμενες διατάξεις, μεταξύ των οποίων προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης (ΕΑ ΣτΕ 1100/2010, 791,840,1172/2008). Σε αντίστοιχο πρόβλημα που είχε ανακύψει κατά την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης 4241/127/30.01.2019 της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με θέμα

«Καθορισμός κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας» (ΦΕΚ Β' 173/2019), με την οποία αποφασίστηκε η αύξηση του κατώτατου μισθού των υπαλλήλων και του κατώτατου ημερομισθίου των εργατοτεχνιτών, με ισχύ από την 01.02.2019, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. είχε εκδώσει το με αριθ. πρωτ. 1050/19.02.2019 Διευκρινιστικό Έγγραφο της με θέμα: «Διευκρινήσεις ως προς τις συνέπειες της αναπροσαρμογής του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου σε εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας ή/και φύλαξης», όπως επίσης έχει κάνει και τώρα με το υπ'αριθμ. πρωτ. 3275/14.06.2022 έγγραφο της που έχει το ίδιο περιεχόμενο και αναφέρει ότι δεδομένου ότι οι διατάξεις της υπουργικής απόφασης δεν περιλαμβάνουν ρητή διάταξη περί αναδρομικής εφαρμογής, οι εν εξελίξει διαδικασίες ανάθεσης δύνανται να ολοκληρώνονται υπό το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο δημοσίευσης της σχετικής διακήρυξης. Επομένως, οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς δεν είχαν υποχρέωση να συντάξουν την προσφορά τους βάσει εξαγγελιών υπολογίζοντας την αύξηση 2% στον βασικό μηνιαίο μισθό και ως εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί ο υπό κρίση πρώτος λόγος ως αβάσιμος.

15. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον δεύτερο λόγο ισχυρίζεται ότι η παρεμβαίνουσα «...» κατά παράβαση του άρθρου 2.4.4 της Διακήρυξης, δεν υπέβαλε αρχείο με τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 ξεχωριστά για κάθε αποκεντρωμένη δομή, αλλά υπέβαλε μόνο ένα συγκεντρωτικό ενιαίο αρχείο.

16. Επειδή, ύστερα από τη μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον ως άνω λόγο: Το άρθρο 2.4.4 της Διακήρυξης ορίζει σχετικά ότι *«...Επιπρόσθετα οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην οικονομική τους προσφορά να συμπεριλάβουν τις πληροφορίες / στοιχεία του άρθρου 68 του Ν 3863/2010 σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα ΙΙΙ.(παρ 5. άρθρο 92, Ν 4412/2016). Ο ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ του Παραρτήματος ΙΙΙ πρέπει να κατατεθεί για κάθε αποκεντρωμένη δομή χωριστά ώστε να γνωρίζει η αναθέτουσα αρχή το κόστος της υπηρεσίας καθαρισμού σε κάθε δομή.»*

Επίσης, με τα υπ' αριθμ. πρωτ. 81737/30.09.2021, 81748/30.09.2021 και 81754/30.09.2021 έγγραφα παροχής διευκρινήσεων της αναθέτουσας αρχής, τα οποία εντάχθηκαν στο κανονιστικό πλαίσιο του υπό κρίση διαγωνισμού, διευκρινίστηκαν τα εξής: « Ο πίνακας Ανάλυσης Οικονομικής Προσφοράς (Παράρτημα III- Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς) στη σελίδα 53 της Διακήρυξης αποτελεί υπόδειγμα και επομένως δύναται να μεταβληθεί. Όμως οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην οικονομική τους προσφορά να συμπεριλάβουν τις πληροφορίες / στοιχεία των σημείων α έως στ της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν 3863/2010 (παρ 5. άρθρο 92, Ν 4412/2016)». Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα «...» υπέβαλε το αρχείο «2. Πίνακες Οικονομικής Προσφοράς», όπου έχει συμπεριλάβει τον πίνακα του Παραρτήματος III της Διακήρυξης, για εξήντα έξι (66) συνολικά δομές, ήτοι για κάθε επιμέρους δομή της αναθέτουσας αρχής, στους οποίους συμπεριέλαβε όλες τις πληροφορίες / στοιχεία των σημείων α έως στ της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν 3863/2010. Ως εκ τούτου συνάγεται ότι η οικονομική της προσφορά είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της διακήρυξης του νόμου και ο δεύτερος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

17. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον τρίτο λόγο στρέφεται κατά της προσφοράς των παρεμβαινουσών «...», και της εταιρείας «...» και ισχυρίζεται ότι έχουν υπολογίσει εσφαλμένα τα τετραγωνικά μέτρα κατά παράβαση των απαιτήσεων της Διακήρυξης. Συγκεκριμένα, για την παρεμβαίνουσα «...» ισχυρίζεται ότι στο αρχείο pdf " 3. Στοιχεία του Άρθρου 68 του Ν.3863-2010 (ΣΥΝΟΛΟ)" που υπέβαλε, δεν καθορίζει τα τετραγωνικά μέτρα ανά άτομο και ανά αποκεντρωμένη δομή χωριστά, αλλά αντιθέτως αναφέρει ότι τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο είναι περίπου 880,05τ.μ., το οποίο δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα διότι κάθε αποκεντρωμένη δομή είναι ξεχωριστή και δεν είναι δυνατόν να καθαρίζεται ταυτόχρονα από το σύνολο των ατόμων που δηλώνει. Συνεπώς, η εν λόγω εταιρία κατέγραψε εσφαλμένα τα τ.μ. καθαρισμού συνολικά και όχι ανά κτίριο, και άρα η προσφορά της πρέπει να απορριφθεί.

εταιριών να αναφέρουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους, μεταξύ άλλων, τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού που αντιστοιχούν ανά άτομο για τον καθαρισμό των χώρων του υπό ανάθεση έργου. Ωστόσο, τόσο η διακήρυξη του εν θέματι διαγωνισμού όσο και η διάταξη του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, δεν εξειδικεύουν σε κανένα σημείο τον τρόπο υπολογισμού των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού που αντιστοιχούν ανά άτομο, παρά μόνο απαιτείται η επί ποινή αποκλεισμού δήλωση των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού που αντιστοιχούν σε κάθε άτομο που θα απασχοληθεί κατά την εκτέλεση του έργου. Όπως κρίθηκε με την απόφαση 125/2020 (Γ' Τμήμα) του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης δεν είναι νόμιμη η απόρριψη προσφοράς διαγωνιζομένου λόγω εσφαλμένης καταγραφής των τετραγωνικών μέτρων ανά άτομο, εφόσον δεν τίθεται ζήτημα εσφαλμένου υπολογισμού του εργατικού κόστους εκ μέρους του, ιδίως δε εφόσον η προσφορά του πληροί τις απαιτήσεις της Διακήρυξης όσον αφορά τον αριθμό των απασχολούμενων προσώπων και των ωρών εργασίας. Επομένως η προσφορά της εταιρείας «...» δεν μπορεί να απορριφθεί εξ αυτού του λόγου όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα και ως εκ τούτου ο υπό κρίση ισχυρισμός της είναι απορριπτός.

Όσον αφορά την προσφορά της παρεμβαίνουσας «...» ισχύουν τα όσα εκτέθηκαν λεπτομερώς στην ανωτέρω παράγραφο. Σε κάθε περίπτωση όμως, προκύπτει ότι για τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 για το ..... (σελ. 36-37) δήλωσε τα ίδια τετραγωνικά μέτρα ανά άτομο που είχε αναφέρει και για το ... .. (σελ. 34-35), δηλαδή 1.120τ.μ./άτομο, αντί του ορθού που έπρεπε να αναγραφεί για το ... ..δηλαδή 1.318 τ.μ./2 άτομα= 659τ.μ. ανά άτομο. Επομένως, από την επισκόπηση της προσφοράς της προκύπτει ευχερώς ότι η ως άνω αφορά έγινε εκ παραδρομής, αφού όλα πληροφοριακά στοιχεία του άρθρου 68 Ν.3863/2010 για τις 66 δομές έχουν συμπληρωθεί ορθά. Κατόπιν αυτού συνάγεται ότι η προσφορά της δεν μπορεί να απορριφθεί εξ αυτού του λόγου και υπάρχει η δυνατότητα αποσαφήνισης με διευκρινήσεις (βλ. σχετικά απόφαση 49/2022 (σκέψη 6) του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας για τον επίδικο διαγωνισμό). Επομένως, ο υπό κρίση ισχυρισμός της προσφεύγουσας είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

Κατόπιν των ανωτέρω συνάγεται ότι ο τρίτος λόγος είναι αβάσιμος στο σύνολό του και πρέπει να απορριφθεί.

19. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον τέταρτο λόγο ισχυρίζεται ότι η παρεμβαίνουσα «...» έχει υποβάλει ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά αφού δεν υπολογίζει εύλογο κόστος αναλώσιμων. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι το συνολικό κόστος υλικών - αναλωσίμων που υπολόγισε για 66 δομές είναι $5.544+1.476=7.020\text{€}$ το έτος ή 585€ το μήνα που αντιστοιχεί σε ποσοστό $0,84\%$ της συνολικής προσφοράς της και ως εκ τούτου ασυνήθιστα χαμηλό.

20. Επειδή, ύστερα από την μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον τέταρτο λόγο: Η παρεμβαίνουσα «...» για τις 66 δομές έχει υπολογίσει το ποσό των 585 ευρώ ανά μήνα, ήτοι το ποσό 7.020 ευρώ ετησίως, το οποίο φυσικά δεν είναι μηδενικό. Επίσης, η παρεμβαίνουσα, όπως βάσιμα ισχυρίζεται, μέσω της πολυετούς συμμετοχής της σε δημόσιους διαγωνισμούς έχει επιτύχει την προμήθεια πάσης φύσεως υλικών σε χαμηλή τιμή, διαθέτοντας και απόθεμα αναλωσίμων υλικών, γεγονός το οποίο μειώνει περισσότερο το ετήσιο κόστος αναλωσίμων. Επομένως το μηνιαίο κόστος αναλώσιμων που δήλωσε είναι εύλογο και ο υπό κρίση τέταρτος λόγος είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

21. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον πέμπτο λόγο στρέφεται κατά της προσφοράς της παρεμβαίνουσας «...» και ισχυρίζεται ότι στην οικονομική προσφορά της υπολογίζει εργατικό κόστος για 8ωρη απασχόληση (πλήρης απασχόληση) σε ορισμένες αποκεντρωμένες δομές, όπως στην ..., ..., ..., ..., ... και σε άλλες. Παρά ταύτα, για τις εν λόγω δομές δηλώνει ως ποσό μικτών αποδοχών προσωπικού με πλήρη $746,33\text{€}$, το οποίο είναι προδήλως εσφαλμένο και παράνομο διότι οι καθαριστές ως εργατοτεχνίτες αμείβονται με ημερομίσθιο, και άρα ο ορθός υπολογισμός είναι: $29,04$ ευρώ (κατώτατο νόμιμο ημερομίσθιο) $\times 26$ ημερομίσθια = $755,04\text{€}$, ενώ αυτή δηλώνει μηνιαίες μικτές αποδοχές $746,33\text{€}$, που αντιστοιχούν σε ημερομίσθιο $746,33/26$ ημερομίσθια = $28,705$ ευρώ, το οποίο προδήλως υπολείπεται του κατώτατου

νόμιμου ημερομισθίου, ακόμα και υπό την εκδοχή ότι δεν απαιτείται να υπολογιστεί η αύξηση 2%.

22. Επειδή, ύστερα από την μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον ως άνω πέμπτο λόγο: Όσον αφορά τον ισχυρισμό σχετικά με την αύξηση του βασικού μισθού κατά 2% αυτός έχει κριθεί απορριπτός με την ως άνω σκέψη 14. Περαιτέρω, η παρεμβαίνουσα έχει υπολογίσει ενδεικτικά για την κεντρική υπηρεσία για τις ημέρες από Δευτέρα έως Παρασκευή 260 κατ'έτος – 3 ημέρες κατ'έθιμον αργίες = 257 ημέρες εργασίας ετήσια *34,848 ημερομίσθιο = 8.955,96€ ετήσια / 12 μήνες = 746,33€. Με την ίδια μεθοδολογία έχει υπολογίσει και όλες τις δομές με εργασία Δευτέρα έως Παρασκευή εξαιρουμένων των αργιών, άρα οι μεικτές αποδοχές που δήλωσε έχουν υπολογιστεί με το ημερομίσθιο 29,04€ για τις πραγματικές ημέρες εργασίας και όχι με τις ενδεικτικές 26 ημέρες που ισχυρίζεται αβάσιμα η προσφεύγουσα. Για τις δομές, όπου η απασχόληση θα είναι 7 ημέρες την εβδομάδα, μη εξαιρουμένων των αργιών, η παρεμβαίνουσα έχει δηλώσει στο πεδίο A/A 1 «Μικτές αποδοχές προσωπικού με πλήρη απασχόληση» τις αποδοχές για τις ημέρες Δευτέρα έως Παρασκευή εξαιρουμένων των αργιών και στο πεδίο A/A 2 «Μικτές αποδοχές προσωπικού κάλυψης ρεπό με πλήρη απασχόληση», τις αποδοχές για Σάββατο – Κυριακή και Αργίες. Η προσφεύγουσα στα υποδείγματα οικονομικής προσφοράς, για όλες τις δομές, διέγραψε το πεδίο A/A 2, μετέτρεψε το πεδίο A/A 1 σε «Μικτές αποδοχές προσωπικού με πλήρη απασχόληση συμπεριλαμβανομένου και του προσωπικού κάλυψης ρεπό με πλήρη» και όλες τις αποδοχές για όλες τις ημέρες εργασίας Δευτέρα έως Κυριακή, τις δήλωσε στο συγκεκριμένο πεδίο. Η παρεμβαίνουσα ορθά συντάξε την οικονομική της προσφορά σύμφωνα με τις πραγματικές ημέρες εργασίας και όχι με τις πλασματικές ημέρες εργασίας που υπολογίζει η προσφεύγουσα. Ο υπολογισμός με τις 26 πλασματικές ημέρες έχει ως αποτέλεσμα, σε κάποιες δομές, οι αποδοχές, που δηλώνει, να είναι ανώτερες από τις πραγματικές αποδοχές και σε κάποιες άλλες δομές να είναι κατώτερες από τις πραγματικές αποδοχές. Επομένως, η προσφορά της

παρεμβαίνουσας είναι καθόλα νόμιμη και ο υπό κρίση πέμπτος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

23. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον έκτο λόγο στρέφεται ξανά κατά της προσφοράς της παρεμβαίνουσας «...» και ισχυρίζεται ότι κατά παράβαση της ασφαλιστικής νομοθεσίας υπολογίζει παρανόμως ποσοστό εισφορών 24,69% για εργαζομένους σε βαρέα και ανθυγιεινά με μειωμένη απασχόληση, αντί του ορθού 25,17%. Ειδικότερα αναφέρει ότι υπολογίζει τις ασφαλιστικές εισφορές με βάση ποσοστό 24,69%, το οποίο αντιστοιχεί σε εργαζομένους σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα που απασχολούνται 40 ώρες εβδομαδιαίως, πλην όμως από την προσφορά της προκύπτει ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι της θα εργάζονται για λιγότερες από 40 ώρες εβδομαδιαίως, και άρα το ποσοστό εισφορών που αναλογεί σε αυτούς ως εργαζομένους με μερική απασχόληση είναι 25,17%.

24. Επειδή, ύστερα από τη μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον έκτο λόγο: Οι ασφαλιστικές εισφορές του εργοδότη για κωδικό 105 (βαρέα) αντιστοιχούν σε 24,69% για πλήρως απασχολούμενους εργαζόμενους και για κωδικό 3133 (βαρέα) αντιστοιχούν σε 25,17% για μερική απασχόληση άνω των 30 ωρών. Σχετικά με το ποσοστό των ασφαλιστικών εισφορών του εργοδότη η αναθέτουσα αρχή με τις διευκρινήσεις της όρισε ότι *«Η σύνταξη της οικονομικής προσφοράς, έκαστου οικονομικού φορέα, αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του. Η διακήρυξη για την παροχή «υπηρεσιών καθαρισμού κτιρίων» έχει συνταχθεί σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΑΑΔΗΣΥ και περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες οδηγίες για τη σύνταξη των οικονομικών προσφορών (ερώτημα 6 & 7). Ο πίνακας Ανάλυσης Οικονομικής Προσφοράς (Παράρτημα III- Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς) στη σελίδα 53 της Διακήρυξης αποτελεί υπόδειγμα και επομένως δύναται να μεταβληθεί. Όμως οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην οικονομική τους προσφορά να συμπεριλάβουν τις πληροφορίες / στοιχεία των σημείων α έως στ της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν 3863/2010. (παρ 5. άρθρο 92, Ν 4412/2016). (ερώτημα 9).»*

Σύμφωνα με τις διευκρινήσεις αυτές η παρεμβαίνουσα έχει υπολογίσει για την πλειονότητα των δομών ποσοστό εισφορών 24,69%, το οποίο αντιστοιχεί σε εργαζομένους σε βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα πλήρους απασχόλησης, καθότι προτίθεται να απασχολήσει άτομα, που θα απασχολούνται παράλληλα και ταυτόχρονα και σε άλλες υπηρεσίες και ως εκ τούτου θα υπάγονται στις ασφαλιστικές εισφορές των πλήρως απασχολούμενων εργαζομένων. Εξάλλου και η προσφεύγουσα έχει υπολογίσει εισφορές για μερική απασχόληση, δηλαδή με ποσοστό 25,17%, ενώ έπρεπε να υπολογίσει εισφορές για πλήρη απασχόληση, δηλαδή με ποσοστό 24,69%. Κατόπιν των ανωτέρω συνάγεται ότι ο έκτος λόγος είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

25. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον έβδομο λόγο στρέφεται κατά της προσφοράς των παρεμβαινουσών «...», «...» καθώς και της εταιρείας «...» και ισχυρίζεται ότι δεν καλύπτουν το επιπλέον κόστος Κυριακής και αργιών κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι που απασχολούνται δικαιούνται προσαύξηση 75% επί της νόμιμης αμοιβής. Ειδικότερα για την παρεμβαίνουσα «...» ισχυρίζεται ότι η οικονομική της προσφορά δεν καλύπτει το ελάχιστο εργατικό κόστος για το επιπλέον κόστος Κυριακών αργιών. Για παράδειγμα στο ....., κατ' ορθή εκδοχή το κόστος Κυριακών και αργιών υπολογίζεται ως εξής: 6 ώρες απασχόλησης*(52 Κυριακές+ 8 αργίες) 60 Κυριακές-αργίες=360 ώρες ετησίως / 52 εβδομάδες / 40 ώρες =0,175 περίπου άτομα υπολογισμένα σε πλήρους απασχόλησης εργασία. Ακόμη δε και χωρίς την επιπλέον αύξηση των μισθών του 2%, το επιπλέον κόστος Κυριακών και αργιών θα έπρεπε να είναι: 0,175 χ συνολικές αποδοχές ατόμου (755,04+190,04+39,38+126,21+92,65) χ 75% =157,94€ μηνιαίως ή 1.895,23€ετησίως(για τον υπολογισμό του επιπλέον κόστους Κυριακών και αργιών βλ. και την ανάλυση της οικονομικής προσφοράς μας). Αντίθετα, η εταιρία ... υπολόγισε επιπλέον κόστος Κυριακών-αργιών μόλις 1.478,76€ που προδήλως υπολείπεται του νομίμου κατά 416,47 €.

Για την παρεμβαίνουσα «...» ισχυρίζεται ότι υπολόγισε το επιπλέον προσαυξημένο κατά 75% κόστος Κυριακών, αλλά δεν έκανε το ίδιο για το επιπλέον κόστος των επιπλέον 8 Αργιών, κατά παράβαση της εργατικής νομοθεσίας που εισάγει υποχρέωση υπολογισμού προσαυξημένης κατά 75%

αμοιβής και για την απασχόληση σε αργίες. Για παράδειγμα, στο ...υπολογίζει επιπλέον κόστος για 25,98 ώρες το μήνα (για 6 ώρες απασχόληση ανά ημέρα εργασίας), δηλαδή $[25,96/6]4,33$ ημέρες τον μήνα, ήτοι $[4,33*12]$ 52 ημέρες το χρόνο. Επομένως, υπολόγισε επιπλέον κόστος μόνο για τις 52 Κυριακές που έχει το έτος και όχι και για τις 8 αργίες, κατά παράβαση της εργατικής νομοθεσίας. Το ίδιο σφάλμα κάνει δε σε όλες τις δομές, όπου απαιτείται απασχόληση κατά τις Κυριακές και Αργίες.

Για την εταιρεία «...» ισχυρίζεται ότι η οικονομική της προσφορά δεν καλύπτει το ελάχιστο εργατικό κόστος για το επιπλέον κόστος Κυριακών αργιών. Για παράδειγμα στο ..., κατ' ορθή εκδοχή το κόστος Κυριακών και αργιών υπολογίζεται ως εξής: 6 ώρες απασχόλησης*(52 Κυριακές+ 8 αργίες) 60 Κυριακές-αργίες=360 ώρες ετησίως / 52 εβδομάδες / 40 ώρες =0,175 περίπου άτομα υπολογισμένα σε πλήρους απασχόλησης εργασία. Ακόμη δε και χωρίς την επιπλέον αύξηση των μισθών του 2%, το επιπλέον κόστος Κυριακών και αργιών θα έπρεπε να είναι: $0,175 \times$ συνολικές αποδοχές ατόμου $(755,04+190,04+39,38+126,21+92,65) \times 75\% =157,94\text{€}$ μηνιαίως ή 1.895,23€ ετησίως. Αντίθετα, η εταιρία ...υπολόγισε επιπλέον κόστος Κυριακών-αργιών μόλις 1.446,00€ που προδήλως υπολείπεται του νομίμου κατά 449,23 €.

26. Επειδή, ύστερα από τη μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον έβδομο λόγο: Οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι οι οικονομικές προσφορές των άνω εταιρειών σχετικά με τα υπολογιζόμενα εργατικά κόστη για τις Κυριακές και τις αργίες υπολείπονται των κατώτερων προβλεπομένων από την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία ουδόλως τεκμηριώνονται, αλλά, αντιθέτως, ο ανωτέρω λόγος της προδικαστικής προσφυγής προβάλλεται αορίστως, αναποδείκτως και είναι ανεπίδεκτος εκτίμησης (ad hoc ΑΕΠΠ 593,594/2021, 226/2021, ΔΕφΘεσ/νίκης 212/2021, 70/2021, ΔΕφ Ιωα 19/2018). Ειδικότερα, η προσφεύγουσα παραθέτει τους δικούς της υπολογισμούς, όσον αφορά τον υπολογισμό του υποτιθέμενου νόμιμου εργατικού κόστους ενδεικτικά για ένα ..., χωρίς ουδόλως να αναφέρει για ποιον λόγο τα ποσά αυτά είναι ορθά και χωρίς να προκύπτει κάποιος λανθασμένος επιμέρους υπολογισμός στα ποσά που

ότι απαιτείται σε όλες τις περιπτώσεις 1 άτομο. Όμως, η παρεμβαίνουσα ορθώς αναφέρει ότι για τις προβλεπόμενες εκ της νομοθεσίας είκοσι τέσσερις (24) ώρες ανάπαυσης, η ανάγκη σε προσωπικό καθαριότητας των ως άνω αναφερόμενων δομών, θα καλύπτεται από καθαριστές απασχολούμενους σε έτερες δομές της αναθέτουσας αρχής, όπου αυτή έχει δηλώσει αριθμό εργαζομένων ο οποίος υπερκαλύπτει το πραγματικά απαιτούμενο. Ενδεικτικά, μεταξύ άλλων, αναφέρει ότι στα ...και ... έχει δηλώσει ότι θα απαιτηθούν δύο (2) άτομα φυσική παρουσία, πλην όμως ο πραγματικά απαιτούμενος αριθμός απασχολούμενων ατόμων για τις ως άνω δομές, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, ανέρχεται σε: - Για το ... (απασχόληση 8 ώρες Δευτ- Παρ και Σ/Κ 6 ώρες/ημέρα) → 1,3 άτομα ή 2 άτομα. Επομένως προκύπτει ότι από τα 1,3 άτομα που απαιτούνται σε πραγματικό αριθμό, για την απασχόληση στο ..., ένα (1) άτομο θα απασχοληθεί από Δευτέρα έως Πέμπτη και το ένα (1) επιπλέον άτομο θα απασχοληθεί κατά τις ημέρες Παρασκευή – Σάββατο – Κυριακή, ήτοι για 20 ώρες την εβδομάδα (8 ώρες την Παρασκευή + 6 ώρες Σάββατο + 6 ώρες την Κυριακή) και ως εκ τούτου απομένουν άλλες δεκαπέντε περίπου (15) ώρες απασχόλησης τις οποίες μπορεί το ως άνω ένα (1) επιπλέον άτομο να τις καλύψει εργαζόμενος στα γειτονικά ..., ..., ..., ..., ..., ..., ...και .... Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι απαιτούμενες ώρες εργασίας για τις δομές που αναφέρει η προσφεύγουσα, μπορούν να καλυφθούν από εργαζόμενους της παρεμβαίνουσας που απασχολούνται σε άλλες δομές και οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει το νόμιμο ελάχιστο όριο ωρών απασχόλησης εβδομαδιαίως και ως εκ τούτου η οικονομική προσφορά αυτής είναι νόμιμη, απορριπτομένου ως αβάσιμου του όγδοου λόγου.

29. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον ένατο λόγο της προσφυγής στρέφεται ξανά κατά της προσφοράς της παρεμβαίνουσας «...» και ισχυρίζεται ότι έχει υπολογίσει το κόστος αντικατάστασης σε ύψος κατώτερο του νομίμου. Ειδικότερα αναφέρει ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του α.ν. 539/1945 συνάγεται ότι σε καθεστώς 5ήμερης εργασίας, οι εργαζόμενοι δικαιούνται 20 ημέρες άδειας ετησίως, ενώ σε καθεστώς 6ήμερης εργασίας δικαιούνται 24 ημέρες άδειας ετησίως. Άλλωστε, κατά τις ημέρες άδειας των εργαζομένων,

Αριθμός Απόφασης: Σ 960/2022

απασχολούνται άλλοι εργαζόμενοι-αντικαταστάτες αυτών που αμείβονται κανονικά για τις ημέρες εργασίας τους, και συνεπώς οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς οφείλουν να συμπεριλάβουν στις προσφορές τους το «κόστος αντικατάστασης», δηλαδή το κόστος για την αμοιβή των αντικαταστατών, που καλύπτουν την κανονική άδεια των εργαζομένων. Εν προκειμένω, το κόστος αντικαταστατών υπολογίζεται, όπως η ίδια αναλύει στο αρχείο σχετικά με το εργατικό κόστος της, δηλ. ως εξής: «ΜΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ: πολλαπλασιάζουμε τις δύο αναλογούσες ημέρες το μήνα (βλ, άρθρο 1 & 2 του Ν.3302/2004) με το ημερομίσθιο αποδοχών 29,62€, στο γινόμενο προσθέτουμε 25,17% εισφορές εργοδότη. 2.ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ: πολλαπλασιάζουμε τις δύο αναλογούσες ημέρες το μήνα (2* 2/25) και πολλαπλασιάζουμε αυτή την τιμή με το μεικτό ημερομίσθιο αποδοχών 29,626 (βλ.άρθρο 1 παρ,4 του Ν. 1346/1983 και άρθρο 1 του Ν.3302/2004) στο γινόμενο προσθέτουμε και το 25,17% εισφορές εργοδότη.3.ΜΗ ΛΗΦΘΕΙΣΑ ΑΔΕΙΑ: πολλαπλασιάζουμε τις δύο αναλογούσες ημέρες το μήνα (2*2/25) και πολλαπλασιάζουμε αυτή την τιμή με το ημερομίσθιο τακτικών 29,626 (βλ,άρθρο 1 παρ.4 του Ν. 1346/1983 και άρθρο 1 του Ν.3302'2004)4.ΔΩΡΑ: πολλαπλασιάζουμε τις 24 8=3 αναλογούσες ημέρες δώρων δια 12 μήνες με το ημερομίσθιο αποδοχών 29,626, στο γινόμενο προσθέτουμε 4,167% αναλογία του επιδόματος αδείας (βλ.άρθρο 1 παρ. 3α και 4 της Υ.Α. 19040/1981) προσθέτουμε 25,17% εισφορές εργοδότη, από το άθροισμα των παραπάνω υπολογισμών δημιουργείται το συνολικό κόστος αντικαταστατών κατά άτομο.» Επιγραμματικά, το κόστος αντικαταστατών υπολογίζεται ως εξής: «(2 ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ Χ 29.62 Χ 1.2517)+ [[3 ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΩΡΩΝ ΤΟΝ ΜΗΝΑ, 12 μήνες] Χ 29,62 Χ 1,04166 ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗ ΔΩΡΩΝ Χ 1.2517 +[2 Χ (2,25) ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΔΕΙΑΣ Χ 29,62 Χ 1, 2517] + [2 Χ (2/25) ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΜΗ ΛΗΦΘΗΣΑΣ ΑΔΕΙΑΣ Χ 29,62)] * ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΜΗ ΛΗΦΘΗΣΑΣ .ΑΔΕΙΑΣ ΔΕΝ ΥΠΟΚΕΙΤΑΙ ΣΕ ΕΙΣΦΟΡΕΣ».

Συνεπώς, ακόμα κι αν δεν υπολογιστεί η αύξηση του ημερομισθίου κατά 2% που θα ισχύει το 2022, το κόστος αντικαταστατών υπολογίζεται νομίμως ως εξής:

$$(29,04 \times 2 \text{ ημερομ.} \times 1,2515) + (3 \text{ αναλογία δώρων} / 12 \text{ μήνες} \times 29,04 \times 1,04166 \times 1,2517) + (2 \times 2/25 \times 29,04 \times 1,2517) +$$

$(2 \times 2 / 25 \times 29,04) = 72,70 + 9,47 + 5,82 + 4,65 = 92,65$ ευρώ. Αντίθετα, η εταιρία ... υπολόγισε κόστος αντικαταστατών μόλις 88,56 ευρώ, δηλαδή χαμηλότερο του νομίμου, και άρα η προσφορά της παραβιάζει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και πρέπει να απορριφθεί.

30. Επειδή, ύστερα από την μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον ένατο λόγο: Ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η παρεμβαίνουσα έχει υπολογίσει εσφαλμένο κόστος αντικατάστασης ποσού 88,56 € για τους εργαζόμενους που θα απασχολήσει, ουδόλως τεκμηριώνεται, αλλά, αντιθέτως, ο ανωτέρω λόγος της προδικαστικής προσφυγής προβάλλεται αορίστως, αναποδείκτως και είναι ανεπίδεκτος εκτίμησης (ad hoc ΑΕΠΠ 593,594/2021, 226/2021, ΔΕφΘεσ/νίκης 212/2021, 70/2021, ΔΕφ Ιωα 19/2018). Ειδικότερα, η προσφεύγουσα παραθέτει τους δικούς της υπολογισμούς, όσον αφορά τον υπολογισμό του υποτιθέμενου νόμιμου κόστους αντικατάστασης χωρίς ουδόλως να αναφέρει για ποιον λόγο τα ποσά αυτά είναι ορθά και χωρίς να προκύπτει κάποιος λανθασμένος επιμέρους υπολογισμός στα ποσά που αναφέρει η παρεμβαίνουσα στην οικονομική προσφορά της. Εξάλλου, από την επισκόπηση των πινάκων ανάλυσης της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας (αρχείο «2. Πίνακες Οικονομικής Προσφοράς»), καθώς και από τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, προκύπτει ότι το νόμιμο κόστος αντικατάστασης δεν ανέρχεται στο ποσό των 88,56 € για κάθε δομή της αναθέτουσας αρχής, ούτε η παρεμβαίνουσα έχει υπολογίσει το ποσό αυτό για κάθε επιμέρους δομή της αναθέτουσας αρχής. Αορίστως η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η παρεμβαίνουσα έχει δηλώσει ως κόστος αντικατάστασης το ποσό των 88,56 €, χωρίς να αναφέρει συγκεκριμένα για ποια ακριβώς δομή υπάρχει δήθεν παραβίαση της εργατικής νομοθεσίας. Εξάλλου η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το ορθό κόστος αντικατάστασης ανέρχεται γενικώς και αορίστως στο ποσό των 92,65 €, πλην όμως η προσφεύγουσα για το μεγαλύτερο μέρος των δομών της αναθέτουσας αρχής έχει υπολογίσει και δηλώσει κόστος αντικατάστασης υψηλότερο από το δήθεν ελάχιστο νόμιμο που υπολογίζει η προσφεύγουσα. Κατόπιν των ανωτέρω ο ένατος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αόριστος.

31. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον δέκατο λόγο στρέφεται κατά της παρεμβαίνουσας «...» και ισχυρίζεται ότι κατά παράβαση της εργατικής νομοθεσίας έχει υπολογίσει το δώρο Πάσχα σε ύψος κατώτερο του νομίμου. Συγκεκριμένα ισχυρίζεται ότι η παρεμβαίνουσα υπολογίζει 0,38 ευρώ για Δ.Χ. και 0,19 ευρώ για Δ.Π., δηλαδή το μισό του Δ.Χ., το οποίο θα ήταν σωστό αν οι καθαριστές αμείβονταν με μηνιαίο μισθό, οπότε το δώρο Πάσχα θα ήταν πράγματι ίσο με το μισό δώρο Χριστουγέννων. Ωστόσο, οι καθαριστές υπάγονται στην κατηγορία των εργατοτεχνιτών και ως εκ τούτου αμείβονται με ημερομίσθιο. Ισχυρίζεται ότι έχει ad hoc κριθεί ότι εργαζόμενη/-ος υπό την ιδιότητα καθαρίστριας/ή έχει την ιδιότητα εργάτριας/-η (ΑΠ 464/2014, ΑΠ 284/1996), δεδομένου ότι κατά την εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας υπερτερεί η καταβολή σωματικής ενέργειας και η χρησιμοποίηση σωματικών δυνάμεων. Παράλληλα, σύμφωνα με το ΦΕΚ 173/Β/30-1 -2019, την Απόφαση οικ.4241/127/2019 και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4172/2013 (Α 167), όπως ισχύει, καθορίζεται ο νόμιμος κατώτατος μισθός και το νόμιμο κατώτατο ημερομίσθιο, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής: α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα εξακόσια πενήντα ευρώ (650,00€). β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα είκοσι εννέα ευρώ και τέσσερα λεπτά (29,04 €). Άρα, είναι σαφές ότι οι καθαριστές είναι εργατοτεχνίτες και αμείβονται με ημερομίσθιο, και με βάση αυτό το δεδομένο πρέπει να υπολογίζεται το εργατικό κόστος.

Συνεπώς, εν προκειμένω η παρεμβαίνουσα «...» υπολογίζει 0,38 ευρώ για Δ.Χ. και 0,19 ευρώ για Δ.Π., δηλαδή το μισό του Δ.Χ., ωσάν οι καθαριστές να αμείβονται με μισθό. Όμως, οι καθαριστές αμείβονται με ημερομίσθιο, και άρα δικαιούνται 25 ημερομίσθια για Δ.Χ. και 15 ημερομίσθια για Δ.Π. επί της προσαύξησης δώρων. Έτσι, θα έπρεπε να δηλώσει 0,38 Δ.Χ. και 0,228 Δ.Π., το οποίο αντιστοιχεί σε 15 ημερομίσθια. Αντίθετα, δηλώνει Δ.Π. μόλις 0,19 ευρώ, το οποίο υπολείπεται του νομίμου.

32. Επειδή, ύστερα από την μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον ως άνω δέκατο λόγο:

Όπως βάσιμα αναφέρει η παρεμβαίνουσα για τα δώρα εορτών Πάσχα και Χριστουγέννων ισχύει η ΥΑ 19040/81 που εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση του Ν. 1082/80 και για τον υπολογισμό του δώρου λαμβάνεται υπ' όψη ο τρόπος αμοιβής του μισθωτού (με μηνιαίο μισθό, ημερομίσθιο, ωρομίσθιο, ποσοστά κλπ.). Οι εργαζόμενοι που η σχέση εργασίας τους με τον εργοδότη είχε διάρκεια χωρίς διακοπή όλη αυτή τη χρονική περίοδο, δικαιούνται ολόκληρο το δώρο, που είναι ίσο με έναν μηνιαίο μισθό για τους αμειβόμενους με μισθό και με 25 ημερομίσθια για τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο. Ειδικότερα όμως για όσους αμείβονται με ωρομίσθιο, ο υπολογισμός γίνεται, βάσει του μέσου όρου των αποδοχών του διαστήματος από 1-5-2020 μέχρι 31-12-2020. Διαιρούνται, δηλαδή, οι συνολικές αμοιβές που έλαβε ο μισθωτός μέσα στο διάστημα αυτό διά του αριθμού των ημερών του διαστήματος αυτού κατά τις οποίες ο μισθωτός εργάστηκε η διατήρησε αξίωση για τις αποδοχές του. Το ποσό που προκύπτει πολλαπλασιάζεται επί τον αριθμό των ημερομισθίων που αναλογούν στη διάρκεια της εργασιακής σχέσης. Εν προκειμένω το ωρομίσθιο ανέρχεται σε: $29,04 \text{ € Ημερομίσθιο} \times 6/40 = 4,36 \text{ € το ωρομίσθιο}$. Λαμβάνοντας ως βάση την αμοιβή του εργαζόμενου με ωρομίσθιο το Δώρο Πάσχα υπολογίζεται ως εξής : $4,36\text{€ το ωρομίσθιο}/2=2,18\text{€}$. $2,18\text{€}/12 \text{ μήνες} = 0,18 \text{ €} * 1,041666 \text{ € (η νόμιμη προσαύξηση)} = 0,19 \text{ € Δώρο Πάσχα ανά εργατοώρα}$. Επομένως, η παρεμβαίνουσα έχει υπολογίσει με ορθό και νόμιμο τρόπο το δώρο Πάσχα και ως εκ τούτου ο δέκατος λόγος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

33. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον ενδέκατο λόγο της προσφυγής στρέφεται κατά της παρεμβαίνουσας «...» και ισχυρίζεται ότι κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 δεν αναφέρει στην προσφορά της τον συνολικό αριθμό εργαζομένων που θα απασχολήσει στο έργο. Επιπροσθέτως, στο αρχείο pdf'' Διευκρινίσεις επί των πινάκων βάσει Ν.38632010 άρθρο 68_signed '' που κατάθεσε στην οικονομικής της προσφορά αναφέρει ότι για το ...θα απασχολήσει 3 άτομα, για το ...θα απασχολήσει 2 άτομα, για το ...θα απασχολήσει 2 άτομα και για το ...θα απασχολήσει 2 άτομα ενώ στο αρχείο pdf ''Οικονομική Προσφορά για 66 δομές_fin_signed'' που κατάθεσε δηλώνει διαφορετικό αριθμό απασχολημένων

για τα ίδια ..., δηλαδή 2 άτομα, 1 άτομο, 1 άτομο και 1 άτομο αντίστοιχα. Επομένως, υπάρχει σύγχυση ως προς τον αριθμό των ατόμων που θα απασχολήσει στις άνω δομές.

34. Επειδή, ύστερα από την μελέτη του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα σχετικά με τον ως άνω ενδέκατο λόγο: Το άρθρο 2.4.4. «Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών» της διακήρυξης ορίζει ότι: «Επιπρόσθετα οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, στην οικονομική τους προσφορά να συμπεριλάβουν τις πληροφορίες / στοιχεία του άρθρου 68 του Ν 3863/2010 σύμφωνα με το υπόδειγμα στο Παράρτημα ΙΙΙ.(παρ 5. άρθρο 92, Ν 4412/2016). Ο πίνακας οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος ΙΙΙ πρέπει να κατατεθεί για κάθε αποκεντρωμένη δομή χωριστά ώστε να γνωρίζει η αναθέτουσα αρχή το κόστος της υπηρεσίας καθαρισμού σε κάθε δομή.». Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο η οικονομική προσφορά και τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 απαιτούνταν να υποβληθούν για κάθε αποκεντρωμένη δομή χωριστά και όχι για το σύνολο του έργου, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Επομένως, η παρεμβαίνουσα έχει συντάξει με ορθό και νόμιμο τρόπο την οικονομική προσφορά της αναφέροντας τα άτομα που θα απασχοληθούν για κάθε αποκεντρωμένη δομή. Περαιτέρω, ο αριθμός των ατόμων που θα απασχοληθούν σε κάθε δομή προκύπτει τόσο από τους πίνακες της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας (βλ. Ηλ. Αρχείο: «Οικονομική Προσφορά για 66 δομές_fin_signed.pdf») όσο και από τα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 (βλ. το Ηλ. Αρχείο: «Διευκρινίσεις επι των πινάκων βάσει Ν. 3863/2010 άρθρο 68_signed.pdf»), συνεπώς πληρείται η απαίτηση της διακήρυξης και του άρθρου 68 Ν. 3863/2010. Μάλιστα, όπως βάσιμα αναφέρει η παρεμβαίνουσα μεταξύ των δύο αρχείων δεν αναντιστοιχία στον αριθμό των δηλούμενων ατόμων. Ειδικότερα για το ...δηλώνει στον πίνακα της Οικονομικής Προσφοράς (βλ. σελ. 11 του Ηλ. Αρχείου: «Οικονομική Προσφορά για 66 δομές_fin_signed.pdf») 2 άτομα που θα εργαστούν με πλήρη απασχόληση τις καθημερινές και 1 επιπλέον άτομο για τις Κυριακές (βλ. γραμμή 6 «Επιπλέον

κόστος 4 Κυριακών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη») δηλαδή συνολικά 3 άτομα όπως ακριβώς δηλώνει και στα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 (βλ. σελ. 14 του Ηλ. Αρχείου: «Διευκρινίσεις επι των πινάκων βάσει Ν 38632010 άρθρο 68_signed.pdf»). Για το ...δηλώνει στον πίνακα της Οικονομικής Προσφοράς (βλ. σελ. 16 του Ηλ. Αρχείου: «Οικονομική Προσφορά για 66 δομές_fin_signed.pdf») 1 άτομο που θα εργαστεί με πλήρη απασχόληση τις καθημερινές και 1 επιπλέον άτομο για τις Κυριακές (βλ. γραμμή 6 «Επιπλέον κόστος 4 Κυριακών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη») δηλαδή συνολικά 2 άτομα όπως ακριβώς δηλώνει και στα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 (βλ. σελ. 24 του Ηλ. Αρχείου: «Διευκρινίσεις επι των πινάκων βάσει Ν 38632010 άρθρο 68_signed.pdf»). Για το ...δηλώνει στον πίνακα της Οικονομικής Προσφοράς (βλ. σελ. 17 του Ηλ. Αρχείου: «Οικονομική Προσφορά για 66 δομές_fin_signed.pdf») 1 άτομο που θα εργαστεί με πλήρη απασχόληση τις καθημερινές και 1 επιπλέον άτομο για τις Κυριακές (βλ. γραμμή 6 «Επιπλέον κόστος 4 Κυριακών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη») δηλαδή συνολικά 2 άτομα όπως ακριβώς δηλώνει και στα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 (βλ. σελ. 26 του Ηλ. Αρχείου: «Διευκρινίσεις επι των πινάκων βάσει Ν 38632010 άρθρο 68_signed.pdf»). Τέλος, για το ...δηλώνει στον πίνακα της Οικονομικής Προσφοράς (βλ. σελ. 34 του Ηλ. Αρχείου: «Οικονομική Προσφορά για 66 δομές_fin_signed.pdf») 1 άτομο που θα εργαστεί με πλήρη απασχόληση τις καθημερινές και 1 επιπλέον άτομο για τις Κυριακές (βλ. γραμμή 6 «Επιπλέον κόστος 4 Κυριακών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη») δηλαδή συνολικά 2 άτομα όπως ακριβώς δηλώνει και στα στοιχεία του άρθρου 68 Ν. 3863/2010 (βλ. σελ. 52 του Ηλ. Αρχείου: «Διευκρινίσεις επι των πινάκων βάσει Ν 38632010 άρθρο 68_signed.pdf»). Κατόπιν των ανωτέρω συνάγεται ότι ο ενδέκατος λόγος πρέπει επίσης να απορριφθεί ως αβάσιμος.

35. Επειδή, σχετικά με την εφαρμογή στην παρούσα διαγωνιστική διαδικασία των αναφερόμενων δικαστικών αποφάσεων του Διοικητικού Εφετείου Λάρισας πρέπει να τονιστεί ότι κατά τη διάταξη του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος ορίζεται ότι : «Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά

ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης».

36. Επειδή, κατ' ακολουθία, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί και να γίνουν δεκτές οι παρεμβάσεις.

37. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, το Παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα πρέπει να καταπέσει (άρθρο 363 Ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται τις παρεμβάσεις.

Ορίζει την κατάπτωση του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 24 Ιουνίου 2022 και εκδόθηκε στις 27 Ιουνίου 2022 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΖΕΡΒΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΕΤΡΟΥ

Α/Α

ΝΑΥΣΙΚΑ – ΣΟΦΙΑ ΜΠΑΣΔΕΛΗ